

VISOKA ZDRAVSTVENA ŠOLA V CELJU

DIPLOMSKO DELO

**SEZNANJENOST LAIČNE JAVNOSTI S POSTOPKI OŽIVLJANJA IN
UPORABO AVTOMATSKEGA ZUNANJEGA DEFIBRILATORJA**

**LAY PUBLIC KNOWLEDGE WITH BASIC LIFE SUPPORT AND USE
AN AUTOMATIC EXTERNAL DEFIBRILATOR**

Študent: MATEJ REZMAN

Mentor: viš. pred. BRANKO KEŠPERT, dipl. zn., mag. zdr. nege

**Somentor: viš. pred. dr. BORIS MIHA KAUČIČ, dipl. zn., univ. dipl.
org.**

**Študijski program: VISOKOŠOLSKI STROKOVNI ŠTUDIJSKI
PROGRAM ZDRAVSTVENA NEGA**

CELJE, 2018

POVZETEK

Uvod: Nenadni srčni zastoj predstavlja glavni razlog za prezgodnjo smrt v razvitem svetu. Ob takšnem dogodku je pacientovo življenje v veliki meri odvisno od znanja in pripravljenosti očividca za izvajanje temeljnih postopkov oživljanja. Očividci pacientu lahko pomagajo tako, da čim hitreje pokličejo na številko 112, pričnejo izvajati temeljne postopke oživljanja ter uporabijo avtomatski zunanji defibrilator, v kolikor je le-ta na voljo. Z raziskavo smo želeli ugotoviti, kakšna je seznanjenost laične javnosti s temeljnimi postopki oživljanja in uporabo avtomatskega zunanjega defibrilatorja.

Metoda: Raziskava temelji na kvantitativni metodi raziskovanja, metodi deskripcije, sinteze in komparacije. Pridobivanje podatkov je potekalo s tehniko anketiranja, za zbiranje podatkov smo kot instrument uporabili strukturirani anketni vprašalnik. Uporabili smo neslučajnostni priložnostni vzorec, v katerega smo vključili 69 izbranih laikov. Od posredovanih 80 anketnih vprašalnikov smo dobili vrnjenih in pravilno izpolnjenih 69, kar predstavlja 84 % realizacijo vzorca. Podatki so bili analizirani s pomočjo programa IBM SPSS 20.0, tabele in grafe pa smo oblikovali v programu Microsoft Excel 2016.

Rezultati: Anketiranci izmed vseh ukrepov temeljnih postopkov oživljanja v povprečju najbolje ocenjujejo seznanjenost s klicem na telefonsko številko 112 ($4,32 \pm 0,93$), najslabše pa ocenjujejo seznanjenost z uporabo avtomatskega zunanjega defibrilatorja ($2,67 \pm 1,29$). 51 oseb (74 %) je trdilo, da bi pristopili in pričeli oživljati v resnični situaciji nenadnega srčnega zastoja, 17 (26 %) oseb se o tem ni moglo opredeliti. 44 (63,8 %) oseb ve, kje v bližini njihovega delovnega mesta ali bivališča je nameščen avtomatski zunanji defibrilator.

Razprava in sklep: Ugotovili smo, da osebe, ki so opravile tečaj iz temeljnih postopkov oživljanja v zadnjih petih letih v povprečju bolje ocenjujejo svojo seznanjenost iz oživljanja pri vseh posameznih ukrepih kot pa tisti, ki so tečaj opravljali pred več kot petimi leti. Ugotavljamo tudi, da izobrazba pomembno vpliva na odločanje za izvajanje temeljnih postopkov oživljanja. Nismo pa zaznali pomembnih statističnih vplivov med starostjo in pripravljenostjo izvajanja oživljanja. Prav tako nismo zaznali značilne statistične povezanosti med oceno dostopnega časa in poznavanju lokacij javno dostopnih avtomatskih zunanjih defibrilatorjev.

Ključne besede: srčni zastoj, temeljni postopki oživljanja, avtomatski zunanji defibrilator, veriga preživetja, laična javnost.

SUMMARY

Introduction: Sudden cardiac arrest is the main cause of premature death in the developed world. In that situation, the patient's life depends on the knowledge and willingness of an eyewitness to implement basic life support. Eyewitnesses can help patients by calling 112 as soon as possible, start performing basic life support, and use an automatic external defibrillator if available. In the research, we wanted to find out about the knowledge of the lay public about basic life support and the use of an automatic external defibrillator.

Method: The research is based on the quantitative research method, the descriptor method, synthesis, and comparison. Data collecting was performed by using the survey technique. The structured questionnaire was used as an instrument to collect data. We used an accidental random sample, in which we included 69 chosen laymen. Of the 80 questionnaires transmitted, 69 were received and correctly filled, which represents 84 % of the realization of the sample. The data was analyzed using the IBM SPSS 20.0 program. Tables and graphs were created in Microsoft Excel 2016.

Results: On average, respondents of all basic life support measures estimate their knowledge of the call process to the telephone number 112 the best (4.32 ± 0.93). However, they evaluate the knowledge from the use of an automatic external defibrillator as the worst (2.67 ± 1.29). 51 people (74 %) claimed that they would approach and start to revitalization in a real situation of a sudden cardiac arrest, and 17 (26 %) of people could not decide about it. 44 (63.8 %) of people know where the automatic external defibrillator is located near their workplace or home.

Discussion and conclusion: We found out that those who took the course from the basic life support over the past five years on average assess their recuperation skills in all individual measures better than those who took the course more than five years ago. We also found out that education has a significant impact on decision-making about the implementation of the basic life support. However, we did not notice significant statistical effects between age and willingness to implement the basic life support. We also did not detect a typical statistical correlation between the estimation of access time and the knowledge of the locations of publicly available automatic external defibrillators.

Keywords: heart attack, cardiopulmonary resuscitation, automatic external defibrillator, chain of survival, lay public.